

องค์ความรู้ (Knowledge)

การส่งเสริมสหกรณ์สู่มาตรฐาน

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด
กรมส่งเสริมสหกรณ์

คำนำ

องค์ความรู้ เรื่อง “การส่งเสริมสหกรณ์สู่มาตรฐาน” นี้เป็นองค์ความรู้ที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด โดยข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างประจำ รวมทั้งคณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดตราดได้ร่วมกันจัดทำขึ้น เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดตราด ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ส่งเสริมให้มีคุณภาพการบริการจัดการ การควบคุมภายใน ธรรมภิบาลที่ดี อีกทั้งส่งเสริมไปสู่ดีเด่น และได้จัดทำขึ้นตามแผนปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ ตามที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้กำหนดให้จังหวัดได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างองค์ความรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานและผลสัมฤทธิ์ของงาน รวมทั้งการแนะนำ ส่งเสริม การดำเนินงานของสหกรณ์

องค์ความรู้นี้ สำเร็จด้วยดีเพราะได้รับความร่วมมือในการจัดทำจากผู้เกี่ยวข้องทุกคน และขอขอบคุณกรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด ที่ได้ให้โอกาสและสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำองค์ความรู้ในครั้งนี้

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด

มกราคม ๒๕๖๐

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	๑
ความเป็นมาของโครงการ	๑
วัตถุประสงค์	๑
กลุ่มเป้าหมาย	๑
ผลผลิต	๑
ผลลัพธ์	๑
ผู้รับผิดชอบ (คณะทำงาน)	๒
องค์ประกอบของทีมงานจัดการความรู้และผู้เข้าร่วมโครงการ	๒
ผลการจัดองค์ความรู้ ตามเกณฑ์การจัดมาตรฐานสหกรณ์ ๗ ข้อ	๓
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	๖
ภาพกิจกรรม	๗

บทนำ

ความเป็นมา

จากการที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้กำหนดแผนปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้จังหวัดจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่จังหวัดเพื่อสร้างองค์ความรู้แนวทางพัฒนา ๑)สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๒)สหกรณ์ที่ผ่านมาตรฐานส่งเสริมให้มีคุณภาพการบริหารจัดการ การควบคุมภายใน ธรรมภิบาลที่ดี ๓)สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานส่งเสริมไปสู่ดีเด่น รวบรวมจัดทำเป็นองค์ความรู้

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด ได้จัดประชุมข้าราชการและบุคลากรในหน่วยงานที่เป็นคณะทำงานมาตรฐานสหกรณ์ เพื่อวางแผนการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดมาตรฐานสหกรณ์ ได้แก่ การกำหนดสหกรณ์เป้าหมาย การแนะนำ ส่งเสริมและการจัดมาตรฐานสหกรณ์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กำหนดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรสู่มาตรฐาน

วัตถุประสงค์

๑) เพื่อดำเนินการให้เกิดองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ให้มีการดำเนินงานผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามภารกิจของกรมส่งเสริมสหกรณ์

๒) เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานแล้วเกิดผลจริง

๓) เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำองค์ความรู้ และนำมาปรับใช้กับการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานและกลุ่มเป้าหมายที่ไปดำเนินการ

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่เข้าไปดำเนินการสร้างองค์ความรู้ ประกอบด้วย

๑. ข้าราชการ/พนักงานราชการ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด จำนวน ๒๐ คน

๒. ประธานกรรมการ/ตัวแทน สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดตราด ที่มีผลการดำเนินงานยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน ๒๐ คน

ผลผลิต

๑) เกิดชุดองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการแนะนำ ส่งเสริมการดำเนินงาน / ธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรตามภารกิจของกรมส่งเสริมสหกรณ์

๒) นำองค์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติการไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานแล้วเกิดผลจริง

ผลลัพธ์

๑) บุคลากรในหน่วยงานมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างองค์ความรู้ และนำมาปรับใช้กับการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานและกลุ่มเป้าหมายที่ไปดำเนินการ

๒) กลุ่มเป้าหมายในการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการแนะนำ ส่งเสริมได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติงานแล้วเกิดผลจริง

๓) ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ สามารถนำเทคนิคที่ได้จากการดำเนินการสร้างองค์ความรู้ไปปรับใช้ในการพัฒนาตนเอง พัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ผู้รับผิดชอบ (คณะทำงาน)

คณะทำงานมาตรฐานสหกรณ์ ตามคำสั่งสำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด ที่ ๒๐/๒๕๕๕
สั่ง ณ วันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

องค์ประกอบของทีมงานจัดสร้างองค์ความรู้และผู้เข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วย

๑) ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด เป็นผู้เข้า
ประชุมเพื่อรับทราบและระดมสมองเกี่ยวกับการสร้างองค์ความรู้ โดยใช้กระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมี
ส่วนร่วม

๒) ประธานกรรมการ/ตัวแทน สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่มีผลการดำเนินงานทั้งที่ผ่านเกณฑ์
มาตรฐานและยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ในพื้นที่จังหวัดตราด

๓) คณะทำงานมาตรฐานสหกรณ์ในหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ ประกอบด้วย
ข้าราชการสำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด จำนวน ๘ คน

ผลของการจัดองค์ความรู้ ตามเกณฑ์การจัดมาตรฐานสหกรณ์ ๗ ข้อ

จากการประชุมภายในสำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด เพื่อสร้างองค์ความรู้ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราดได้รวบรวมการระดมสมองของทั้งเจ้าหน้าที่ส่งเสริม และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ผลการประชุมร่วมกับสหกรณ์ต่างๆ เกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์ให้สหกรณ์มีมาตรฐานสู่สหกรณ์ดีเด่นตามเกณฑ์การจัดมาตรฐานสหกรณ์ ๗ ข้อ ทั้งนี้ ใช้เกณฑ์การจัดมาตรฐานสหกรณ์พิจารณาจัดองค์ความรู้ของกลุ่มเกษตรกรร่วมด้วย โดยสรุปเป็นองค์ความรู้ตามเกณฑ์การจัดมาตรฐานสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในแต่ละข้อ ดังนี้

เกณฑ์การจัดมาตรฐานสหกรณ์ ข้อที่ ๑

ผลการดำเนินงานในรอบสองปีบัญชีย้อนหลัง สหกรณ์มีผลการดำเนินงานไม่ขาดทุน เว้นแต่ปีใดมีอุทกภัยหรือภัยธรรมชาติจนเกิดความเสียหายต่อสมาชิกและสหกรณ์โดยรวม ให้ตัดปีนั้นออกไป

องค์ความรู้ที่ได้จากการส่งเสริมสหกรณ์ (สถานภาพสหกรณ์ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข)

๑. สภาพปัญหา

- (๑) สหกรณ์ดำเนินงานโดยไม่ได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อบังคับของสหกรณ์ให้ชัดเจน
- (๒) สหกรณ์ดำเนินงานโดยไม่มีวางแผนการควบคุมภายในที่ดี
- (๓) สหกรณ์ไม่ประชุมคณะกรรมการ และไม่มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาของสหกรณ์
- (๔) คณะกรรมการสหกรณ์ขาดความรู้ทางด้านการทำธุรกิจ การตลาด การแปรรูป ราคา

สินค้า

- (๕) สหกรณ์มีการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรจำนวนมาก
- (๖) สหกรณ์มีหนี้ค้างชำระจำนวนมาก
- (๗) สหกรณ์มีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในปริมาณที่สูง

๒. แนวทางแก้ไข/ส่งเสริม

(๑) ส่งเสริมให้สหกรณ์ทำแผนการดำเนินงานรายปี และกระจายแผนดำเนินงานรายปีเป็นแผนการดำเนินงานรายเดือน รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกเดือน เพื่อให้สหกรณ์สามารถชี้แจงรายได้ - ค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ได้อย่างชัดเจน ทราบถึงผลกำไร-ขาดทุนและดำเนินการแก้ไขปัญหาได้ทันต่อเหตุการณ์

- (๒) ส่งเสริมให้สหกรณ์จัดทำบทรดลองให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๕ ของเดือนถัดไป
- (๓) ส่งเสริมให้สหกรณ์ดำเนินธุรกิจ เพิ่มรายได้ ลดต้นทุน ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น
- (๔) ส่งเสริมให้สหกรณ์มีการประชุมกรรมการเป็นประจำทุกเดือนเพื่อรับทราบผลการดำเนินงานและหารือแนวทางแก้ไขปัญหาหากพบปัญหา

เกณฑ์การจัดมาตรฐานสหกรณ์ ข้อที่ ๒

ผลการดำเนินงานในรอบสองปีบัญชีย้อนหลัง ไม่มีการกระทำอันถือได้ว่าทุจริตต่อสหกรณ์

องค์ความรู้ที่ได้จากการส่งเสริมสหกรณ์ (สถานภาพสหกรณ์ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข)

๑. สภาพปัญหา

(๑) คณะกรรมการ/เจ้าหน้าที่สหกรณ์กระทำการอันทุจริตต่อสหกรณ์

(๒) คณะกรรมการ/เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ขาดจิตวิญญาณ ขาดความเข้าใจในหลักการ
อุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์

(๓) ปัญหาด้านจิตสำนึกของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ คณะกรรมการ

๒. แนวทางแก้ไข/ส่งเสริม

(๑) ส่งเสริมให้สหกรณ์มีการวางแผนการดำเนินงานที่มีการจัดทำแผนการควบคุมภายในที่ดี
มีความโปร่งใส

(๒) จัดให้มีการอบรมให้ความรู้เรื่องหลักการ อุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์ แก่สมาชิก
คณะกรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์

(๓) ส่งเสริมให้สหกรณ์มีการประชุมกรรมการเป็นประจำทุกเดือนเพื่อรับทราบผลการ
ดำเนินงานและหารือแนวทางแก้ไขปัญหาหากพบปัญหา

เกณฑ์การจัดมาตรฐานสหกรณ์ ข้อที่ ๓

*ผลการดำเนินงานในรอบปีบัญชีสุดท้าย สหกรณ์จัดทำงบการเงินแล้วเสร็จ และส่งให้ผู้สอบ
บัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทาง
บัญชี*

องค์ความรู้ที่ได้จากการส่งเสริมสหกรณ์ (สถานภาพสหกรณ์ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข)

๑. สภาพปัญหา

(๑) เจ้าหน้าที่หรือกรรมการสหกรณ์ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำเนินการจัดทำงบการเงินขาดความรู้
ความสามารถในการจัดทำบัญชี

(๒) กรรมการสหกรณ์ขาดความสนใจในเรื่องเอกสารหลักฐานในการลงบัญชี และให้ข้อมูลที่
บิดเบือนความเป็นจริง

๒. แนวทางแก้ไข/ส่งเสริม

(๑) ส่งเสริมให้ความรู้ในเรื่องการจัดทำบัญชีสหกรณ์แก่คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์

(๒) ส่งเสริมให้สหกรณ์มีการจัดทำแผนการดำเนินงานและติดตามการดำเนินงานให้จัดทำงบ
การเงินได้แล้วเสร็จตามแผน สามารถส่งให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ของ
สหกรณ์ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีได้

(๓) ส่งเสริมให้สหกรณ์มีการประชุมกรรมการเป็นประจำทุกเดือนเพื่อรับทราบผลการ
ดำเนินงานและหารือแนวทางแก้ไขปัญหาหากพบปัญหา

เกณฑ์การจัดมาตรฐานสหกรณ์ ข้อที่ ๔

ผลการดำเนินงานในรอบปีบัญชีสุดท้าย สหกรณ์ต้องมีสมาชิกไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของสมาชิกทั้งหมด ร่วมทำธุรกิจกับสหกรณ์

องค์ความรู้ที่ได้จากการส่งเสริมสหกรณ์ (สถานภาพสหกรณ์ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข)

๑. สภาพปัญหา

- (๑) สหกรณ์ดำเนินธุรกิจไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ไม่ตรงตามความต้องการของสมาชิก
- (๒) สหกรณ์ขาดการตรวจสอบสถานภาพของสมาชิก เช่น เสียชีวิต ย้ายถิ่นฐาน
- (๓) แดนดำเนินการของสหกรณ์ครอบคลุมพื้นที่กว้าง จำนวนสมาชิกมาก กระจายกระจาย ทำให้การบริการไม่ทั่วถึง (การปฏิสัมพันธ์ระหว่างสหกรณ์กับสมาชิก/สหกรณ์มีน้อย)
- (๔) สมาชิกเข้าซื้อกับสมาชิกของสหกรณ์อื่น สมาชิก ๑ ราย เป็นสมาชิกหลายสหกรณ์ เกษตรกร ๑ ราย เป็นสมาชิกหลายสหกรณ์ ตัวเกษตรกรเลือกทำธุรกิจกับสหกรณ์ที่ให้ประโยชน์กับตนเอง สูงสุด

๒. แนวทางแก้ไข/ส่งเสริม

- (๑) กรณีสหกรณ์มีสมาชิกที่เสียชีวิต ย้ายถิ่นฐาน ให้กรรมการลงมติให้ออกจากสหกรณ์ นำเสนอที่ประชุมใหญ่ พร้อมโอนค่าหุ้นทำทะเบียนเงินรอจ่ายคืน
- (๒) ส่งเสริมให้สหกรณ์มีการประชุมกลุ่มสมาชิกทุกไตรมาส เพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินธุรกิจ
- (๓) รมรงค์การรับฝากเงินจากสมาชิกอย่างน้อยคนละ ๑๐๐ บาท เพื่อให้เกิดการดำเนินธุรกิจของสมาชิกกับสหกรณ์
- (๔) สหกรณ์ดำเนินการจัดชั้นสมาชิก ระดับของการดำเนินธุรกิจของสมาชิก และผลประโยชน์ที่เป็นธรรมสำหรับสมาชิกในแต่ละระดับ
- (๕) กรรมการประชุมชี้แจงผลเสียของการไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานให้สมาชิกทราบ โดยเฉพาะการหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุน และเงินอุดหนุนจากภาครัฐ
- (๖) ส่งเสริมให้สหกรณ์มีการประชุมกรรมการเป็นประจำทุกเดือนเพื่อรับทราบผลการดำเนินงานและหารือแนวทางแก้ไขปัญหาหากพบปัญหา

เกณฑ์การจัดมาตรฐานสหกรณ์ ข้อที่ ๕

ต้องจัดจ้างเจ้าหน้าที่สหกรณ์ปฏิบัติงานประจำ รับผิดชอบการดำเนินการและธุรกิจของสหกรณ์ หากไม่มีการจัดจ้างต้องมีกรรมการดำเนินการ หรือสมาชิกที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ประจำ

องค์ความรู้ที่ได้จากการส่งเสริมสหกรณ์ (สถานภาพสหกรณ์ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข)

๑. สภาพปัญหา

- (๑) สหกรณ์ไม่มีเงินจัดจ้างเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติงานประจำของสหกรณ์

๒. แนวทางแก้ไข/ส่งเสริม

- (๑) สหกรณ์แต่งตั้งกรรมการ/สมาชิกสหกรณ์ให้ปฏิบัติหน้าที่ประจำ

เกณฑ์การจัดมาตรฐานสหกรณ์ ข้อที่ ๖

ผลการดำเนินงานในรอบสองปีย้อนหลัง สหกรณ์ต้องมีการจัดสรรกำไรสุทธิและจ่ายเงินทุนสวัสดิการสมาชิก หรือทุนสาธารณะประโยชน์อย่างน้อยหนึ่งครั้ง

องค์ความรู้ที่ได้จากการส่งเสริมสหกรณ์ (สถานภาพสหกรณ์ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข)

๑. สภาพปัญหา

- (๑) สหกรณ์มีผลการดำเนินธุรกิจขาดทุน สหกรณ์ไม่มีส่วนเหลือมในการดำเนินธุรกิจ
- (๒) สหกรณ์มีผลการดำเนินงานขาดทุนสะสมจึงไม่สามารถจัดสรรกำไรสุทธิและจ่ายเงินทุนสวัสดิการสมาชิก หรือทุนสาธารณะประโยชน์ได้ (สหกรณ์มีกำไรไม่เพียงพอต่อการตัดการขาดทุนสะสมให้หมดไปได้)
- (๓) สหกรณ์ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจำนวนมาก

๒. แนวทางแก้ไข/ส่งเสริม

- (๑) สหกรณ์ควรพิจารณาเรื่องของการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ควรพิจารณาถึงความคุ้มค่าและลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเท่าที่จำเป็น

เกณฑ์การจัดมาตรฐานสหกรณ์ ข้อที่ ๗

ผลการดำเนินงานในรอบปีบัญชีสุดท้าย สหกรณ์ต้องไม่กระทำอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายระเบียบ หรือคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์

องค์ความรู้ที่ได้จากการส่งเสริมสหกรณ์ (สถานภาพสหกรณ์ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข)

๑. สภาพปัญหา

- (๑) คณะกรรมการดำเนินการขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายสหกรณ์

๒. แนวทางแก้ไข/ส่งเสริม

- (๑) สหกรณ์ควรกำหนดระเบียบในการดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องครอบคลุมการปฏิบัติงานของสหกรณ์
- (๒) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ควรเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการในการพิจารณาระเบียบต่างๆของสหกรณ์
- (๓) จัดอบรมให้ความรู้เรื่องกฎหมาย ระเบียบ ต่างๆ กับกรรมการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์
- (๔) ควรมีการปรับปรุงกฎหมายสหกรณ์ให้สอดคล้องกับหลักการ อุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์ ที่เป็นหลักการสากลด้วย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การดำเนินการส่งเสริมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้ผ่านเกณฑ์การจัดมาตรฐานทั้ง ๗ ข้อแล้ว หากการดำเนินงานของสหกรณ์ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานทั้ง ๗ ข้อได้ ควรดำเนินการให้สมาชิกรับทราบการดำเนินงานในที่ประชุมใหญ่สหกรณ์ ปรีกษาหาหรือว่าสหกรณ์จะสามารถดำเนินการต่อได้อีกหรือไม่ และหากว่าผลการประชุมหารือสรุปว่าสหกรณ์ไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ต่อ ให้ที่ประชุมใหญ่มีมติเลิกสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะดำเนินการเลิกสหกรณ์ให้เป็นไปตามระเบียบ ทั้งนี้ หากสหกรณ์ดังกล่าวมีความพร้อมและมีความต้องการของสมาชิกที่จะจัดตั้งเป็นสหกรณ์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันแล้ว ก็สามารถดำเนินการจัดตั้งเป็นสหกรณ์ได้ใหม่ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราดจึงขอเสนอเกณฑ์การดำเนินการนี้เป็น **เกณฑ์การจัดมาตรฐานสหกรณ์ ข้อที่ ๘**

ภาพกิจกรรม

